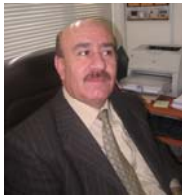

چەند پەڕیڤێک لە یادی ئەنفالدا

ئەحمەد محەممەد ئابلاخی*

ئەنفال ئەگەر هەر ویڕانکردنی دیکانی کوردستان بیٲ ئەوێ رەنگە وەک کاریکی ئاسایی و ویڕانکردنی هەزاران دیی تر پێش ئەنفال هەر بەهەر حال، ئەگەر بەتالانکردنی مۆلک و مائی هەزاران گوندنشین بیٲ ئەوا هەر بەهەر حال لەشوینی ئەبیٲتەو، ئەگەر کوشتن و ئیعدامکردنی هەزارەها کەسی رۆلە ی ئەم گەلە بیٲ ئەوا هەر قوربانی ریگی نازادی و بەهەر حال، بەلام پرۆسە ی ئەنفال دەرندەترین تاوانی جینۆساید بوو بەهەقی گەلیک بەمەبەستی سەرینەوێان لەمیژوو لەژیان، لەسەر زەوی دەنا ئەبێ تاوانی کۆرپەییەک چیی بیٲ گەر مەبەستی ئەوێ لەدواوێ نەبیٲ سەر برینی و کوشتنی بەمانای لەپەرگەوێ هەلکەندنی بنجی دروستبوونی نەوێیەک کەدەشی پاش هەژدە سال ئەویش وەک باوک و باپیری جەنگاوەریک بیٲ و داوا ی مافی نەتەوایەتی خۆ ی بکات، بەلام بیرکردنەوێ و تەنھا مەگەر لەهتەر وەشایبیتەوێ کاتیک وەک سەرکردەییەکی نازی ویستی هەموو جولەکە لەناوبەریٲ و کارگە ی تاییبەتی بۆقیمەکردن و لەت و پەت کردنیان دروستکرد، بۆیە باس لەیادکرانەوێ ئەنفال و دانانی رۆژیک بۆ ئەو یادەوێییە، ئەگەر لەو روانگەییەوێ بیٲ کە یادیکی تال بەسەر بکەینەوێ ئەوا من لەئاستیا لیکدانەوێیەکی ترم هەییە، هەموو گەلانی دنیا رۆژە خۆشەکانی وەک سەر بەخۆیی و سەرکەوتنەکان ئەکەن بەجەژنی نەتەوایەتی، لیکدانەوێ من پێچەوانە ی ئەوێ کە یادی کوشتن و برین و تالان و کاولکردنی زیاد لەپینچ هەزار دیی کورد و زیاد لەنیو ملیۆن کورد یادیکی تالە، بەلام بەدیوێکە ی تریدا دەکری یادی بەرگری و مقاوێمەتی میلیتێک بیٲ کە دەرندەترین تاوانکاری ئەم سەر زەمیینە نەیتوانی گەلیک بەو پرۆسە بەدناوێ لەناوبەریٲ.

ماوێتەوێ گوزەریکی تر بکەین بەناو ئەو و تە کال و کرچانە ی دەزگا حکومی و حزبییەکان دەر بارە ی قەرەبووکردنەوێ کەس و کاری ئەنفال و بی سەر و شوین کران دەیکەن، خۆ ی ئەو کارەساتە وەک و تەم ئەگەر زیانی مائی و گیانی بیٲ ئەبەت قەرەبوو کردنەوێ

ئاسانە، ئىستاش حكومەتى ھەرىمى كوردستان لەتواناى داراييدا نەبىت رۇژىك لەرۇژان ھەر قەرەبوو ئەكرىنەو، بەلام گرافتەكە لەوھدا نىيە، چونكە ئەو پرۆسەيە خۆى دەيان و سەدان نەخۆشى دەروونى واى خستۆتەو تالايەنى كەم سى نەوھى تریش پىوھى ئەنالئ ئەى قەرەبووى ئەمە چۆن ئەدرىتەو؟

ئەى ئەو وینانەى عەرەرو زىندە بەچالکردن و كۆرپە لەباوھش رفاندن و كچ لەباوك سەندن و دەيان و سەدان تاوانى وا بەچى قەرەبوو ئەكرىتەو؟ تەنھا دوو شت ماوھ بىلیم يەكەم ئەوھى، نازىيەكان كەئەيانويست جولەكە نەھیلن ھىچ جولەكەيەك ھاوكارىان نەبوو بۆ برانەوھو قركردنى قەومى جولەكە، بەلام ئەم پرۆسەيەى شوقىيىيەى عەرەب لەسەر دەستى ھەزاران جاش و زۆرلە كوردو ئەنفالچيدا رووى ئەدا كەبەراى من ئەمەيان قەت ھى ليخۆشبوون نىيە لەو زۆلە كوردانە، دووھم لەيەكەم دروستبونى حكومەتى نوئى عىراقدا ئەبوو بەرەسمى دەقيك ھەبووايە بەئاشكرا ئەو تاوانە قىزەونەى رسوا بكردايەو مەزارىك لەكوردستان ھەبووايە بەدەستوور رايىگەياندايە سەرەتاي وەرگرتنى ھەر پۆستىك لەلايەن بەرپرسانەو پىشتەر وەك سوئند خواردنى سەرەتاي دەست بەكاربوون ئەو كاربەدەستە بچوايەتە ئەو مەزارەو لەبرى ھەموو ئەو سەربازو عىراقىانەى كەبەشدارى ئەنفاليان كردوھ تۆبەو پەشىمانى و داواى ليبوردى بكردايە، بەلام نەك ئەو بەلكو بەداخەوھ حكومەتى مەركەزى بەھىچ جورىك گرنكى بەو كىشەى ئەنفال و پاشماوھى ئەنفالانە نەداوھ.

*سەرنوسەرى رۇژنامەى رۇژانەى سلیمانى